Bestuursverslag DeBasisFluvius 2018

Een gezamenlijke visie op leren

Voorwoord

In 2018 werd de basis gelegd voor onze aangescherpte visie Ieder kind kan alles leren. Dit werd ook de titel van de Expeditie die we startten om onze droom en ambities gezamenlijk waar te maken. De bestemming kennen we; de weg ernaar toe is een gezamenlijk avontuur.

Het avontuur startte met het volgen en succesvol afronden van de CBE-leergangen Effectiviteit van persoonlijk leiderschap; Leidinggeven aan verandering en Opbrengstgericht onderwijs. De 35 directeuren van onze scholen geven wat ze geleerd hebben nu zelf vorm in hun scholen. Ze bevragen elkaar op: Waar staan we als school voor? Hoe verhouden we ons tot wat in de wijk nodig is? De verdere vertaalslag naar de praktijk maken we door in professionele leergemeenschappen en directeuren leerkringen te werken.

Een teken dat we met de Expeditie op de goede weg zijn, is de uitkomst van de metingen van ons leiderschap. We hebben onszelf enorm verbeterd en scoren nu boven de benchmark. Heel voorzichtig durven we dit al te koppelen aan een positief effect op de leerprestaties van de kinderen: de eindtoetsscores laten een tendens naar boven zien. Want daar is het ons natuurlijk allemaal om te doen: het beste onderwijs voor alle kinderen in Arnhem en Renkum!

In dit verslag lichten we de belangrijkste gebeurtenissen uit van 2018. We blikken terug op een jaar waarin De Basis en Fluvius de handen ineen sloegen, met grote gevolgen voor de focus en inrichting van onze organisatie. De transformatie die we in 2018 zijn gestart is slechts het begin – de ambities die we samen vaststelden geven we de komende jaren verder vorm.

Op de volgende pagina's nemen we je mee in de ontwikkelingen van het afgelopen jaar, – onze lessen, onze resultaten – en hoe we met onvermoeibaar enthousiasme deze ontwikkeling doorzetten samen. Dit doen we aan de hand van de pijlers kwaliteit, mensen, innovatie en bedrijfsvoering. Benieuwd naar het volledige verslag? Dat vind je op www.debasisfluvius.nl/jaarverslag.

Sylvia Veltmaat en Charlotte van Zuylen

Kwaliteit

In ons onderwijs staat de voorbereiding op deze maatschappij centraal. Ons onderwijs stimuleert persoonlijke én sociale ontwikkeling, waaronder actief burgerschap. Dat doen wij in verbinding met onze omgeving: de wijk, het stedelijk netwerk, het voortgezet onderwijs, de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk.

Aangescherpte visie op leren

Alleen samen kunnen wij ervoor zorgen dat 'ieder kind alles kan leren'. Dat begint bij ons, op schoolniveau. We implementeerden op onze scholen de gezamenlijke visie op het organiseren van leren: het bieden van duidelijke leerdoelen, het creëren van succeservaringen, directe procesgerichte feedback en reflectie op eigen handelen.
Vanuit deze opvatting zijn we begonnen onze scholen om te vormen tot PLG's, professionele leergemeenschappen. In leerteams groeit de professionaliteit van leerkrachten door samen verantwoordelijk te zijn voor een groep leerlingen (groep 1-3, 4-6 en 7-8) in plaats van alleen voor een eigen klas. Daarbij staat het analyseren van gezamenlijke onderwijsprestaties voorop: zodat we deze samen verder kunnen verbeteren. Ook meesterschap kan zich in de PLG's beter ontwikkelen. Leerkrachten specialiseren zich en excelleren op een specifiek onderdeel. Teamleden gaan elkaar aanvullen. Een aantal scholen is voorloper op dit gebied. Excellente school Het Mozaïek bijvoorbeeld en IKC De Klimboom. Op YouTube zijn hun verhalen te bekijken.

Op wijkniveau zetten we daarnaast directeuren leerkringen op. Jeugdbeleid, de maatschappelijke educatieve agenda, passend onderwijs en samenwerking met de wijkteams zijn onderwerpen die in de leerkringen aan de orde komen.

Kwaliteit stijgt op scholen

In 2018 liggen de gemiddelde eindtoetsscores van tien van onze scholen boven de inspectienorm. Vijftien scholen presteren op een gemiddeld niveau en negen scholen scoren beneden de inspectienorm. Om resultaten op het gebied van de inspectienorm te verbeteren voerden we gerichte acties uit. We analyseerden en stuurden bij op data, zoals eindopbrengsten, referentieniveaus, aantallen klachten en tevredenheidspeilingen. We richtten een adviesteam (A-team) op dat scholen integraal ondersteunt met de onderwijsontwikkeling. Ook organiseerden we interne audits, waarbij we onze kennis en expertise delen door elkaar op te zoeken en bij elkaar in 'de keuken' te kijken.

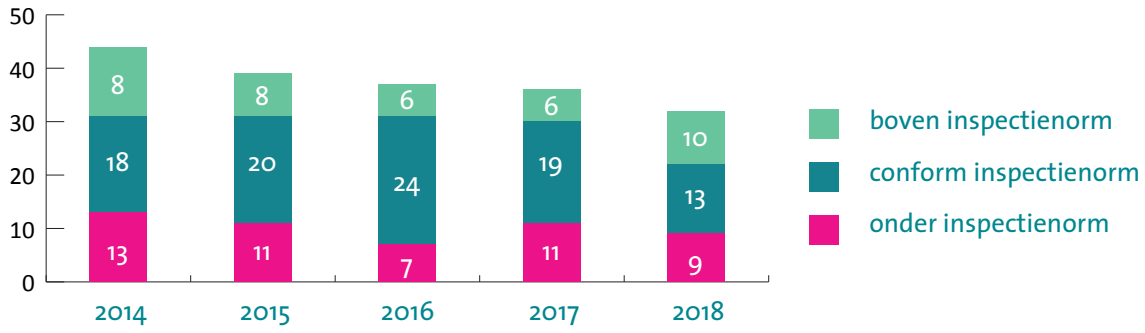

Bron: De Arnhemse Monitor PO 2016-2018

Figuur 4.1 Aantal scholen van schoolbestuur DeBasisFluvius met een ongecorrigeerde standaardscore onder, conform of boven de inspectienorm over de periode 2014-2018 (excl. ontheffingsleerlingen).

Het allermooist vind ik dat ons strategisch beleid vruchten afwerpt. De instructievaardigheden van leerkrachten verbeteren. Al onze scholen hebben nu het niveau 'basisarrangement' en relatief méér scholen scoren boven de inspectienorm.

- Rebekka Bersee

Eind 2018 oordeelt Inspectie van het Onderwijs dat al onze scholen voldoen aan de wettelijke eisen voor basiskwaliteit, ook De Binnenstad. Het Mozaïek is voor de zevende keer op rij een excellente school. De Anne Frankschool heeft in 2018 het vertrouwen van de inspectie, n.a.v. het schoolbezoek in 2017, waar kunnen maken. De resultaten zijn blijven stijgen en de eindopbrengsten voldoende. We zijn blij met deze vooruitgang, zeker gezien het feit dat we sinds 2017 sterk hebben ingezet op het verbeteren van de effectiviteit van ons onderwijs, door beter te analyseren en het aanpakken van de instructievaardigheden. De risicoscholen (De Parkschool en De Monchyschool) hebben een verbeterplan opgesteld met hun adviseur onderwijs & kwaliteit. De extra interventies worden ondersteund door het bestuur.

In verbinding met buiten

De kwaliteit van het onderwijs verbeteren doen we niet alleen vanuit onze scholen. We wisselen ook kennis en ervaring uit met organisaties van buiten die onze visie delen. Zo waren we in 2018 trekker in het proces om met brede maatschappelijke betrokkenheid te komen tot een stedelijke agenda Jeugd, als opmaat voor het coalitie-akkoord 2019-2022. Met het manifest Wij zijn Samen Arnhem als klinkende uitkomst. Daarnaast zijn we zijn nog altijd actief in Arnhems Onderwijsje: het platform voor onderwijskracht.

Behalve inhoudelijke ontwikkeling, zijn we ons ook bewust van het belang van de ontwikkeling van de omgeving waarin we kinderen onderwijzen. Samen met Walhallab, Van Hall Larenstein, IVN en de provincie Gelderland zijn afspraken gemaakt om schoolpleinen te vergroenen. Dit initiatief, van vorig bestuurder Manon Ketz, leidde ertoe dat twintig ambassadeurs zich inzetten voor groene scholen, groene pleinen en ruimte voor spel en avontuur. Samen met kinderen ontwerpen zij groene, vriendelijke speelpleinen voor de hele buurt.

Mensen

DeBasisFluvius, de scholen en het bestuursbureau, stelden samen vast hoe onze nieuwe koers eruitziet. En niet alleen dat: we zetten de koers ook gelijk stevig in. Met volle aandacht voor de ontwikkeling van onze mensen en het aantrekken van mensen die zich helemaal in onze kernopdracht kunnen vinden.

Verbeterde gesprekscyclus

Elke school werkt met de nieuwe gesprekscyclus. We startten met een resultaat- en ontwikkelingscyclus waarin directeuren beter begeleid worden in de manier waarop zij met leerkrachten in gesprek gaan. Het doel? De leerwinst van kinderen verhogen door onze leerkrachten beter te ondersteunen en waarderen. De directe aanleiding voor het aanpakken van de cyclus waren de uitkomsten van verschillende tevredenheidsonderzoeken en de gesprekken hierover in onze organisatie.

> ***Richting geven aan vitaliteit. Het gesprek over wie je bent en hoe je verder kunt groeien daaraan: geven we met HRM vorm.***
>
> *- Klaartje van Dillen-Koorn*

Van en met elkaar leren

In augustus 2018 lanceerden we DeBasisFluvius Academie, een intern scholingsprogramma gebaseerd op het principe van en met elkaar leren. Leerkrachten kunnen zich, dankzij de komst van de academie en het werken in leerteams, specialiseren en excelleren op een specifiek onderdeel en teamleden gaan elkaar gaan aanvullen. Een groot deel van het aanbod zal door leerkrachten van onze scholen worden uitgevoerd. Leerkrachten ervaren het aanbod als laagdrempelig en uitnodigend. Eind 2018 nam al 30% van de medewerkers deel aan de aangeboden workshops en trainingen van DeBasisFluviusAcademie.
Daar zijn we trots op!

Minder werkdruk, meer werkplezier

Vanaf schooljaar 2018-2019 bepalen scholen zelf hoe zij hun beschikbare werkdrukmiddelen inzetten. Het stafbureau ondersteunt scholen daarbij met een model voor berekening van de hoogte van de bedragen en het inzichtelijk maken van keuzes. 90% van de middelen is ingezet voor personeel.
Veel gekozen strategieën zijn:

- werving extra leerkrachten,
- werving onderwijsassistenten,
- inzet vakdocenten (bijvoorbeeld bij gym, zodat de leerkracht administratie kan bijwerken) en
- aanstellen eventmanagers.

De laatste is vooral een uitkomst gebleken op scholen met een lage ouderbetrokkenheid. De eventmanager organiseert alle activiteiten in de school, zodat leerkrachten zich kunnen focussen op lesgeven. Daarnaast wordt op onze scholen wordt niet alleen op werkdrukverlaging ingezet maar ook op verhoging van het werkplezier. Van een opnieuw ingerichte teamkamer tot trainingen en cursussen gericht op het vergroten van mentale ruimte en weerbaarheid via DeBasisFluvius Academie.

Nieuwe collega's

In Arnhem en Renkum ontvangen we nog voldoende kwalitatieve reacties op vacatures: in 2018 konden we 98% van alle vervangingsvragen bemensen. We hebben daardoor nagenoeg geen klassen naar huis hoeven sturen omdat er geen leerkracht was. Wel ligt er een aantal uitdagingen voor ons, zoals het vervullen van vacatures in onderwijsaandachtswijken en voor het vullen van onze flexvastpool. De verdeling full- en parttime blijft een aandachtspunt. Met name kleine aanstellingen (minder dan 0.5 wtf) kennen een relatief hoog verzuim en deze functionarissen vinden het vaker lastig om vakbekwaam te worden/blijven.
Ook herkennen we de feminisering van het beroep, al zien we dat de CAO-veranderingen bijdragen aan een op gang komende instroom van mannen. Met name als zij-instromer melden zich nu steeds meer mannen bij DeBasisFluvius. Voor de langere termijn is het noodzakelijk te investeren in goede arbeidsmarktcommunicatie. De nieuwe werkenbij-site wordt een eerste stap. Volgende stappen zijn het doorontwikkelen van onze planningstool, het inzetten van meetbare (social media-)campagnes.

Preventieplan verzuim

Op het gebied van verzuim zien we een mooie ontwikkeling: bij beide stichtingen daalt het verzuim. Zowel procentueel als in gemiddelde duur van afwezigheid.

	Verzuimpercentage				Duur verzuim in dagen				Meldingsfrequentie			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
Fluvius	7,23	7,64	8,43	7,06	22,36	18,86	37,04	18,75	0,98	0,96	1,00	0,95
De Basis	5,28	6,52	6,21	5,37	16,37	20,04	26,40	14,74	1,25	1,21	0,99	1,01

De benchmark, landelijk beeld PO en SBAO samen, geeft 6,3% met een gemiddelde verzuimduur van 22 dagen en een frequentie van 1,05. Fluvius zit daar qua verzuimpercentage nog net iets boven, maar de daling is ingezet. Adviesteams zijn nauw betrokken bij preventieve maatregelen. De eerder genoemde gesprekscyclus is daarin bijvoorbeeld heel waardevol: we signaleren mogelijke uitval sneller en kunnen op tijd ingrijpen. In 2019 bouwen we het verzuimbeleid verder uit richting een vitaliteitsbeleid.

Na werktijd

Het College van Bestuur organiseerde in 2018 elk kwartaal een 'teachers taart'. Jarige medewerkers ontvangen een persoonlijke felicitatie en uitnodiging voor thee met taart om elkaar informeel te ontmoeten. Het leverde mooie inhoudelijke gesprekken op. Daarnaast vond het jaarlijkse personeelsfeest plaats voor alle betrokkenen bij DeBasisFluvius.

Innovatie

Onze scholen bereiden kinderen voor op de toekomst, met de kennis en vaardigheden die daarbij horen. Daarom zijn we onwijs nieuwsgierig naar nieuwe ontwikkelen en werken we samen, zowel met collega's als met partners van buiten, om voorop te lopen in vernieuwend onderwijs.

Ontwikkelingen van buiten naar binnen halen

Annelies Wiggers, programmamanager PO CLC/iXperium, ziet dat anno 2018 "de buitenwereld nog veel meer de scholen in mag komen. Vanuit haar functie bij DeBasisFluvius werkt ze samen met veel verschillende partijen in Arnhem: Delta, De Onderwijsspecialisten, HAN Pabo en Center of Expertise Leren met ICT in het Community Learning Center (CLC). Allen streven naar een brede innovatieve agenda rondom leren en lesgeven met ICT, alsook de verbinding van wetenschap, kunst en technologie. "We adviseren scholen en besturen op het gebied van leren en lesgeven met ICT. We werken met onderzoek designteams en kenniskringen in de scholen en ontvangen leerkrachten en leerlingen met prikkelende programma's in het iXperium. In de iXspace bevorderen we ontwerpend leren, waarin wetenschap en technologie verweven zijn. De belangstelling voor maakonderwijs groeit ook enorm."

In iXperium Arnhem is ook in 2018 de iXklas ingericht op de dinsdagen. Leerlingen van De Onderwijsspecialisten en het regulier onderwijs (o.a. De Parkschool) krijgen les in een nieuwe/andere vorm. De gedachte achter de iXklas is om alle partijen rondom het leren letterlijk bij elkaar te brengen, dus leerlingen, leerkrachten, studenten, docenten, mediamentoren, icoördinatoren en begeleiders. Het doel is om andere vormen van leren en stages te onderzoeken.

Maakonderwijs is in beweging en binnen iXperium is iXspace de ruimte waar dit vormgegeven wordt. Het gaat om een verbinding van wetenschap en technologie en een bijdrage leveren aan de wereld. In de iXspace hebben we in 2018 verschillende activiteiten uitgevoerd die bijdroegen aan de verdere ontwikkeling van maakonderwijs. In het voorjaar is een project gestart rond de Rube Goldberg machine. Leerkrachten en kinderen maakten op hun school een machine, lieten het prototype zien in de iXspace en namen deze in oktober mee naar de Eindhoven Makerfaire. Ook hebben we scholen uitgenodigd mee te doen aan Arnhem Innovate. Met ideeën en een kist vol materialen probeerden ze energie uit water (Jansbeek) te halen.

Onderzoek gepersonaliseerd leren

In september 2018 startte op negen scholen (CLC Arnhem en CLC Nijmegen) een onderzoekswerkplaats gepersonaliseerd leren. In Arnhem onderzoeken de Pieter de Jongschool (locatie Pythagoras, Delta), de Mariënborn (DeBasisFluvius) en de Anne Flokstraschool (de Onderwijsspecialisten) wat leren lesgeven met ICT op hun eigen locatie nu precies oplevert. “Want, uiteindelijk wil je dat er iets structureel voor de hele school verandert”, Annelies Wiggers zegt trots: “Landelijk zijn we koploper met deze aanpak en deelname aan een dergelijk onderzoekstraject is heel bijzonder.”

Inspiratie opdoen in het buitenland

Een delegatie van CLC Arnhem en Nijmegen heeft in maart 2018 een studiereis gemaakt naar SXSW in Texas; een mondiaal festival en broedplaats van innovatie op allerlei gebieden. Het was een zeer inspirerende reis. Een voortvloeisel hieruit was de vertoning van de film More Human than Human (over artificial intelligence) tijdens de eerste officiële jaarstart van CLC Arnhem in Focus Filmtheater. Een aantal vertegenwoordigers van iXperium Arnhem ging in januari naar de Onderwijs en ICT beurs (BETT) in Londen en in maart is een bezoek gebracht aan de Deense Fablab@school in het kader van maakonderwijs. Dit gaf het maakonderwijs in de iXspace een boost en leidde tot het zelfbouw 3D printerproject. Tien basisscholen uit Nijmegen en Arnhem bouwen in 2019 hun eigen 3D-printer en zetten deze op school in werking.

Make it Tuesday wall of fame

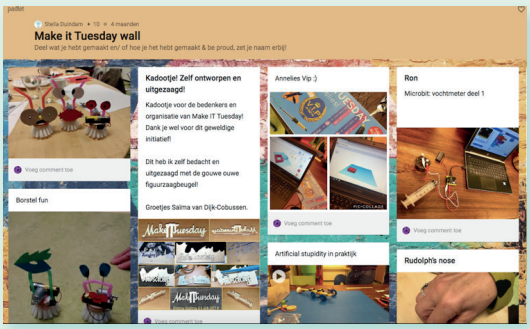

In september 2018 is Make iT Tuesday van start gegaan. Eén keer per maand wordt een maakmoment georganiseerd: leerkrachten, studenten en andere belangstellenden gaan aan de slag met het maken van een eigen idee of ontwerp. Een alliantie van bedrijfsleven, Rozet, kunstenaars, Kröller-Müller Museum en het onderwijs zal in 2019 een extra stimulans geven.

We moeten zorgen dat leren met ICT hoog op de agenda blijft staan. Met de focus op de vaardigheden van leerkrachten en schoolleiders. Het zit ‘m in borging. Vanuit mijn nieuwe rol als directeur Onderwijs-innovatie & Kansengelijkheid zal ik dat ook blijven doen.

- Annelies Wiggers, Programmamanager PO CLC/ iXperium

Bedrijfsvoering

DeBasisFluvius werkte behalve aan haar inhoudelijke ontwikkeling, ook aan de ontwikkeling van haar processen. We investeerden volop optimale ondersteuning en advies. Met als resultaat enorme verbeteringen op het gebied van huisvesting, IT, financiën en kwaliteitsbewaking.

Optimaliseren processen

In 2016 en 2017 stonden de inrichting van de afdeling en de implementatie van processen centraal. Het jaar 2018 was met name gericht op het optimaliseren en borgen van de processen. Petra Versluis is manager Bedrijfsvoering: “We zijn nu in staat de organisatieontwikkeling te ondersteunen. Het verzamelen van informatie kostte voorheen al onze tijd, tijd die we -nu de processen op orde zijn- kunnen spenderen aan analyses. Hiermee wordt ook het scenario-denken steeds relevanter. We voorzien iedereen continu van informatie, zodat de juiste scenario’s gekozen kunnen worden.”

> ***Bij DeBasisFluvius is een grote drive tot veranderen. We willen allemaal echt het beste onderwijs voor alle kinderen. Nu is het tijd om de papieren werkelijkheid in werking te krijgen. In de scholen de mouwen opstropen en in beweging komen. De communities rond de scholen benutten, want ook ouders zijn van groot belang voor de nieuwe structuur.***
>
> *- Ricardo te Beest, ouder en voorzitter GMR*

Integraal huisvestingsplan

We startten met het integraal huisvestingsplan Arnhem. Veel van onze scholen behoeven nieuwbouw of renovatie. In 2017 starten we met vijf trajecten: nieuwbouw IKC De Klimboom en SBO De Piramide; nieuwbouw of renovatie van schoolgebouw De Krakeling; uitbreiding van Jozef Sartoschool en ‘t Panorama. Voor De Dorendal in de gemeente Renkum is ook sprake van nieuwbouw.

Samen slimmer met IT

Op het gebied van IT is in 2018 het project Samen Slimmer met IT uitgevoerd, de AVG en de PSA-module van AFAS geïmplementeerd. We organiseren IT slimmer en delen beschikbare kennis en informatie met elkaar om optimaal gebruik te maken van de mogelijkheden die IT biedt.

GMR, RvT en CvB: een nieuwe driehoek

Per 1 augustus 2018 heeft DeBasisFluvius één gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, functionerend onder een onafhankelijk voorzitter en ondersteund door een ambtelijk secretaris. De GMR kwam het jaar zes keer bijeen. Ook hebben de GMR en de Raad van Toezicht elkaar drie keer voor een gemeenschappelijk overleg ontmoet. Het College van Bestuur sloot hier deels bij aan. Grotere thema’s worden in deze nieuwe driehoek besproken.

De Raad van Toezicht bracht in 2018 een bezoek aan acht scholen in verschillende wijken. Een werkbezoek biedt niet alleen een praktisch perspectief op het dagelijks functioneren van de scholen, maar ook op de diversiteit van het onderwijs en de specifieke omstandigheden van een school als onderdeel van de wijk waarin deze is gevestigd. Twee scholen zijn in het gezelschap van kamerleden bezocht.

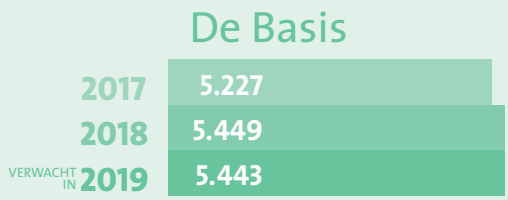

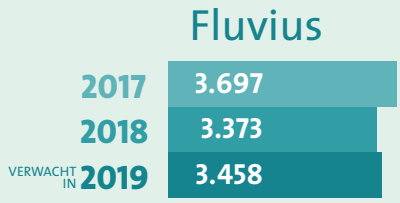

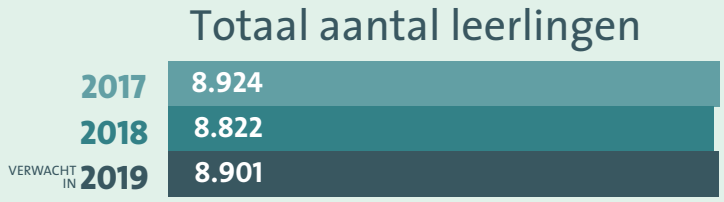

Aantal leerlingen in regulier basisonderwijs

Alle directeuren maken een meerjarenprognose voor leerlingenaantallen. Met name in de nieuwe wijk Schuytgraaf in Arnhem wordt een leerlingengroei voorzien.

Financiën

Doordat De Basis en Fluvius twee afzonderlijke financiële entiteiten zijn, presenteren we twee aparte jaarrekeningen. Het meest werd geïnvesteerd in professionalisering en digitalisering van het onderwijs.

Vanwege het investeren in kwaliteit van het onderwijs op een aantal scholen van Fluvius is het komend jaar een negatief exploitatieresultaat te zien. Gezien de focus op duurzaam vitale scholen en het effect van de uitgevoerde fusies is de verwachting dat in 2020 weer positieve resultaten te zien zullen zijn. Daarnaast wordt onder andere ingezet op leiderschap van de directeuren. Al deze acties worden integraal door De Basis en Fluvius opgepakt.
Vanuit de risico-inventarisatie zijn een viertal bestemmingsreserves gevormd welke extra impuls aan het onderwijs moeten geven: het aantrekken van personeel, IT en innovatie, huisvesting en de ontwikkeling van onze professionals.

Totaaloverzicht De Basis

Staat baten en lasten kalenderjaar 2018; vergelijkende cijfers kalenderjaar 2017

Jaarrekening 2018	Begroting 2018	Jaarrekening 2017
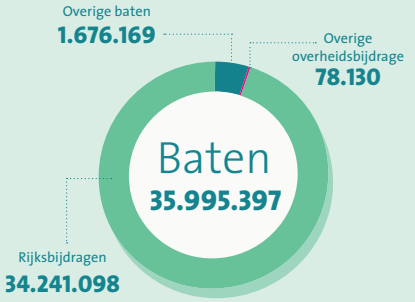	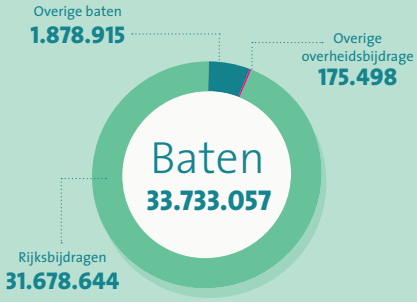	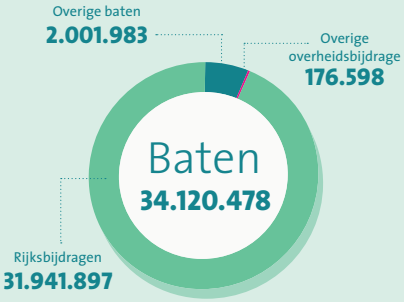
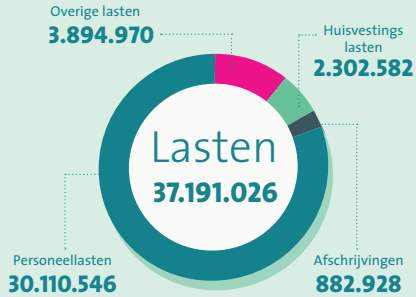	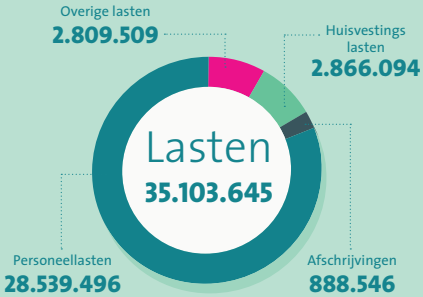	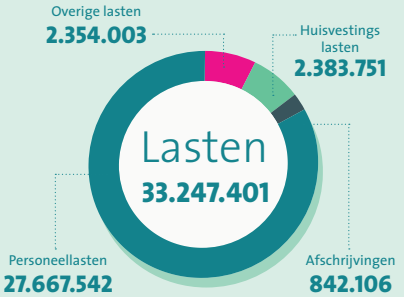
	Saldo baten en lasten	
-1.195.628	**-1.195.628**	**-1.195.628**
Financiële baten en lasten	Financiële baten en lasten	Financiële baten en lasten
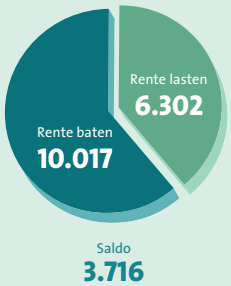	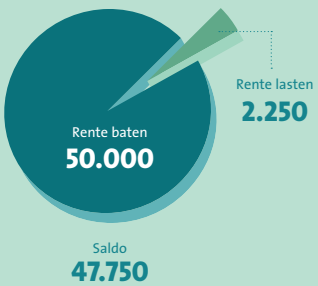	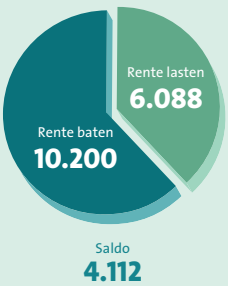
	Resultaat	
-1.191.912	**-1.322.837**	**877.188**

Totaaloverzicht Fluvius

Staat baten en lasten kalenderjaar 2018; vergelijkende cijfers kalenderjaar 2017

Jaarrekening 2018	Begroting 2018	Jaarrekening 2017
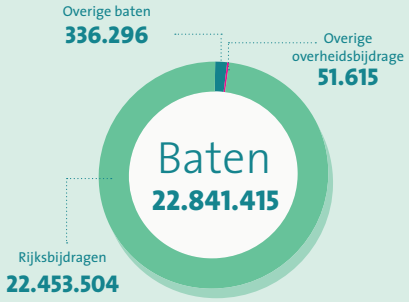	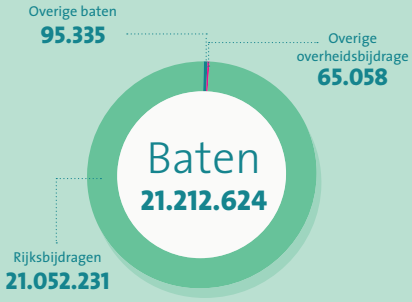	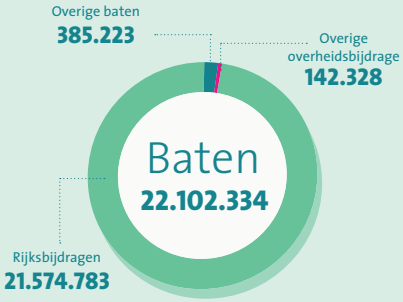
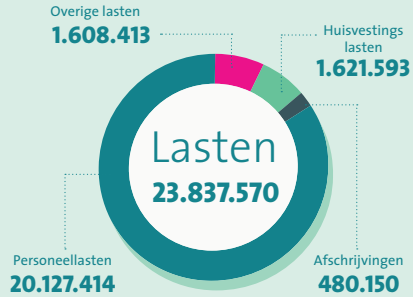	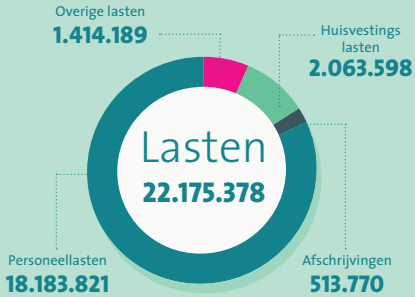	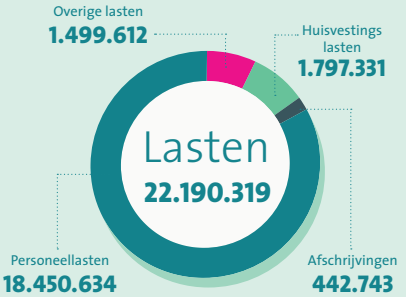
	Saldo baten en lasten	
-996.155	**-962.754**	**-87.986**
Financiële baten en lasten	Financiële baten en lasten	Financiële baten en lasten
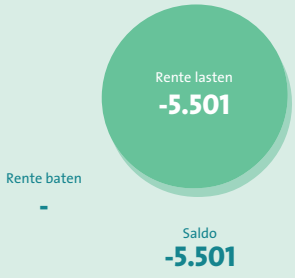	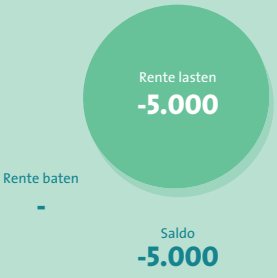	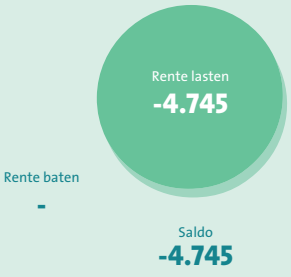
	Resultaat	
-1.001.656	**-967.754**	**92.731**